

MOGUĆNOST KATEHEZE

Slušajući završetak relacija koje su bile plod rada u manjim skupinama, doživljavao sam duboku utjehu pred bogatstvom misli i obiljem prijedloga. To jasno svjedoči o tome da je na djelu Duh Sveti u Crkvi.

No u kasnijem raspoloženju — možda zbog ignacijanskog načina prosuđivanje duhova — zamijetio sam da se to duševno raspoloženje znatno razlikovalo od onoga koje se u meni rodilo za homilije Svetog Oca u uvodnoj koncelebraciji Sinode u Sikstinskoj kapeli, dok nam je govorio o »amplitudo Ministerii nostri« (o širini naše službe). Rekao je da se ta služba može »definirati kao sveopća i katolička, čak, prikladno ju je grčkim izrazom nazvati 'kozmičkom'« (*L'Oss. Rom.* 1. listopada 1977.).

Na taj nam je način Sveti Otac otvarao neizmjeran obzorja, »kozmička«, udisali smo ozračje one izreke koju je on često navodio: »Pođite po svem svijetu, propovijedajte Evanđelje svemu stvorenju« (Mk 16,15).

Neka sinodalna razmišljanja, naprotiv, činilo se kao da idu za tim da suze te vidike; kao da se otvorena crta tog beskonačnog obzorja zatvarala i ograničavala da bi obgrlila većom brigom samo ljudsku skupinu — no veoma smanjenu u razmjeru sa svjetskim katoličkim stanovništvom — kojoj se u stvari Crkva danas obraća.

Možda ona razumljiva briga da se uredi jedna kateheza »u pravom smislu riječi«, potpuna i pravovjerna, u neke unosi utisak da ona ide za odgajanjem elite i da na taj način izaziva proces sužavanja i zatvaranja u se (inbreeding).

Da bismo uspostavili ravnotežu između takvog stanovništva koje je više »ad intra« (okrenuto prema unutra) s drugim komplementarnim »ad extra« (okrenuto prema van), centrifugalnim, »extra muros« (izvan zidova), morali bismo se pitati gdje su i tko su naši današnji katekumeni, i ne s manjom brigom, gdje su i tko su oni koji bi mogli i trebali biti naši katekumeni.

Mjesto kateheze

Kao mjesta kateheze nabrojani su: obitelj, župa, katekumenske zajednice, škola.

No koliko *obitelji* danas stvarno predstavlja pogodnu sredinu za katehezu? Zar nije očito da je sadašnja obitelj na većim područjima raskršćanjena? Pa kad bi roditelji i bili prikladni za katehezu djece, da li su oni sa svojim roditeljskim mentalitetom najprikladniji kateheta za pouča-

vanje mladih od 15 godina na više? Gdje će biti katehizirana ogromna većina ostalih?

Župa. Za koliko njih se ona u stvari brine? Uzevši u obzir i nejednakosti koje postoje zbog razlike između seoskih, gradskih i prigradskih župa, u tzv. katoličkim zemljama i u misijama, u bilo kojoj kulturi, prema statistikama, u mnogim narodima samo je 10% vjernika koji, prigodom vršenja nedjeljne dužnosti primaju kratku homiletsku pouku. Što je s ostalih 90%?

Katolička škola u mnogim zemljama ne obuhvaća ni 15% katoličke školske mladeži. Što će biti s 85% koji se školuju drugdje?

Katekumenske zajednice. Koliki je postotak istinskih pripravnika organiziran u ciklus koji traje 7 godina? Deset posto? Ili još manje?

Ne bih htio postavljati retorička pitanja, a još manje zauzimati kritičko ili pesimističko stanovište, nego realistički razmišljati kako bismo mogli raditi sa stvarnim podacima.

Stoga želim svratiti pažnju na druga područja djelovanja koja pružaju neizmjerne mogućnosti i u kojima bismo, ako znamo raditi, mogli naći djelotvorne i prikladne suradnike spremljene za katehezu koja je specifična za njihovu kulturnu sredinu.

Tko su oni koje valja katehizirati, koji danas posvema ili djelomično ostaju bez povezanosti s Crkvom i njezinim katehetskim djelovanjem, a bili bi spremni da budu poučeni kad bi ih se potražilo ondje gdje jesu i govorilo jezikom koji razumiju? To su profesionalne skupine (liječnici, inženjeri itd.), umjetnici, političari, mladi sportaši, planinari, hipiji, radnici u njihovim sindikalnim udruženjima ili u tvornicama ili u njihovim četvrtima, u njihovim zadrugama itd. To su sve spontane skupine u kojima se ljudi sastaju zbog neke sklonosti i koje imaju zajedničke probleme u svom životu i u svom zvanju.

Gdje su oni? Svaki u svojoj sredini, u svojoj vlastitoj skupini. Tu ih valja potražiti i tu ih katehizirati, postajući dio iste sredine i iste skupine, prisustvujući njihovim profesionalnim ili rekreativnim sastancima i poučavajući ih u njihovoj vlastitoj sredini, katehizirajući za vrijeme planinarskih izleta usred prirodnih ljepota, ili pak izmjenjujući našu riječ s lakom glazbom ili pločama Beatlesa.

Katkad će rad kojim se želi dovesti ljude do Crkve morati proći kroz pripravnu etapu u kojoj Crkva izlazi u susret. Oni nisu sami po sebi ni došli niti će doći. Možda im se nije pružila neka prilika da dođu, ili je pak njihova sredina tako uvjetovana da ne mogu doći. A ipak mnogi bi to željeli napraviti i pažljivo će poslušati ako im znamo govoriti ondje gdje treba i onako kako treba.

Tko će biti kateheta? Nužno je da to budu članovi iste skupine; oni na taj način umnožavaju svećeničko djelovanje. Kad jednom budu i stručnije spremljeni, obavljat će specijaliziranu katehezu, na nove načine, prenoseći iskustvo i život vjere po još neistraženim putovima. Dat će odgovor i na to *kako treba katehizirati*.

Kakav će biti njihov katekizam? Neće biti isti za sve. Potreban im je takav koji će, sačuvavši netaknut polog vjere, znati prikazati taj polog u obliku i ključu koji je prilagođen mentalitetu, potrebama i sredini skupine. Veoma će se razlikovati katekizam umjetnika od katekizma radnika, sudaca ili drogiranih.

To je neizmjereno polje rada: to je dio čovječanstva prema kojem oni koji još dolaze u naše crkve izgledaju kao »maleni ostatak«. Smatram da bi Sinoda morala misliti na to i da ne bi smjela isključivo svraćati pažnju na perfekcionističku katehezu s tradicionalnom metodom — jer bi broj publike za takvu katehezu bio nužno veoma smanjen — ostavljajući po strani nužnost kateheze (možemo li je i dalje tako zvati?) kojom bi se prodirale u mnoštvo — nećemo reći masu — koje je pod drugim vidicima veoma sposobno i dinamično, a pokazalo se da se tom mnoštvu ne može pristupiti pomoću sredstava koja smo dosad upotrebljavali. Ima osoba koje od Crkve očekuju posebnu pažnju.

Završavam upućujući na katehezu prvih vremena. Pavao, koji nije ograničio svoju katehezu na sinagoge, nego se obraćao i robovima i njihovim gospodarima, vjernicima starog zakona i — s osobitom naklonošću — poganima, pisao je Crkvi ovog Rima riječi: »Kako da prizovu onoga u koga ne povjerovaše? A kako da povjeruju u onoga koga nisu čuli? Kako pak da čuju bez propovjednika? A kako propovijedati bez poslanja?« (Rim 10,14). Kad bismo kojom srećom i mi mogli odgovoriti: »Po svoj zemlji razliježe se jeka, riječi njihove sve do na kraj svijeta«!